

Udvikling af Voldgiftstanken mellem Nordens Lande indbyrdes, men ogsaa til Genneførelse af den i det hele.

Ogsaa den anden Tanke, som er den interparlamentariske Gruppens Formaal, Neutralitetstanken, haaber jeg kan opnaa Samstemning fra alle Partier. Vi ere vel nok nu snart alle enige om, at vi maa grundlægge vor Stats Tilværelse paa Neutralitet, men da er det en meget vigtig og vanskelig Opgave at faa frem, hvad Neutralitet er, at faa det folkeretlige Begreb klaret: Hvori bestaar Neutralitet, og hvori bestaar et neutralt Lands Forpligtelser? Den internationale Folkeret er endnu i sin Vorden. Der er kun faa Ting, hvorom man kan sige, at de forskellige folkeretskyndige ere enige, men der er dog Ting, hvorom alle ere enige.

Hvis man tager et Eksempel, der er ganske usandsynligt, at der blev Krig mellem Italien og Østerrig, og en italiensk Hærafdeling blev trængt ind paa svejtsisk Grund, er det den svejtsiske Stats Opgave at afvæbne denne Afdeling. Faar den Lov til at rekreere sig, skaffe sig Vaaben paa ny o. s. v., har Svejts ikke opfyldt sine Neutralitetsforpligtelser, og Østerrigerne have fuld Ret til at trænge ind i Svejts og afvæbne denne Hærafdeling. Men det er kun faa Spørgsmaal, der saaledes kunne betragtes som afsluttede. Der er endnu et stort Arbejde tilbage, inden man faar det klaret, hvad Neutralitet er, og hvad et neutralt Lands Forpligtelser ere. Og jeg antager, at alle maa være enige om, at det er meget vigtigt for os at faa det klaret, ikke blot af Hensyn til vor Stilling udadtil, men ogsaa for vor indre Stilling. Thi vi komme, mine Herrer, aldrig til Klarhed over de militære Spørgsmaal, før vi faa klaret, hvad vor Neutralitetsforpligtelse er. Vor Statsopgave er at skabe Sikkerhed for vor Stilling som neutral Stat, intet mere og intet mindre. Først naar vi faa Klarhed over, hvad der forstaaes ved, at vor Stat er neutral, vide vi, hvilket Maal vi skulle arbejde hen imod. Derfor haaber jeg, der vil være Samstemmighed om denne Bevilling til den interparlamentariske Gruppe til Udvikling af Neutralitets- og Voldgiftstanken. Jeg haaber ogsaa, man vil finde, at denne Gruppe er vel skikket til at administrere disse Midler. Den ledes af en Bestyrelse, i hvilken alle Partier i Rigsdagen ere repræsenterede.

Angaaende Maaden, hvorpaa Forslaget er stillet som Underændringsforslag til Ændringsforslaget om Tilskud til Dansk

Fredsforening, sagde det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), at denne Form var ham paafaldende, og det kan gerne være, at det ærede Medlem har noget Ret deri. Men det ærede Medlem maa som gammel Parlamentariker vide, at det har grumme lidt at sige, paa hvilken Maade et saadant privat Forslag fremkommer her ved 2den Behandling. Det er almindeligvis saaledes, at naar der er kommet Udtalelser fra Ministeren og Finansudvalgets Ordfører, tages Forslaget tilbage for at komme frem i en anden Skikkelse ved 3die Behandling. Naar vi have stillet Forslaget som Underændringsforslag til Forslaget om de 2,000 Kr. til Dansk Fredsforening, er det, fordi vi betragte det som givet, at Bevillingen til Dansk Fredsforening maatte bortfalde, og vi have saa villet markere, hvad vi ønskede at sætte i Stedet. Vi have ikke villet, at Bevillingen, Tilskuddet til Dansk Fredsforening, skulde falde bort af Mangel paa Interesse for Fredssagens og Voldgiftstankens Udvikling. Men vi have udelukkende gjort det af den Grund, at det er vitterligt for alle — jeg antager, det kan siges at være in confesso —, at der ved de Møder, Dansk Fredsforening afholder omkring i Landet, meget ofte finder Debatter Sted om den øjeblikkelige politiske Situation, om Forslag, der ligge her paa Tingets Bord. De angribes eller tages i Forsvar. Men det er umuligt at give Statstilskud til Foreninger, der afholde Møder, hvor der drøftes aktuelle politiske Spørgsmaal. Det finder ikke Sted nogetsteds i Verden. Man kan ikke paaberaabe sig vore Skytteforeninger eller nogen anden Forening her i Landet. I Dansk Afholdsforening sørger Ledelsen meget omhyggelig for, at der ikke ved dens Møder drøftes aktuelle politiske Spørgsmaal. Jeg bebrejder ikke den danske Fredsforening, at dette finder Sted paa dens Møder, jeg tvivler ikke om, at Ledelsen mener at gavne Sagen mest derved, jeg siger det som en Kendsgerning, men naar man er enig om denne Kendsgerning, tror jeg ogsaa, at ethvert Menneske vil indrømme mig, at det er umuligt at give et Statstilskud til Afholdelse af saadanne Møder, hvor man drøfter aktuelle politiske Spørgsmaal, ligegyldigt, i hvilken Retning denne Drøftelse og Agitation gaar. Jeg vilde finde det ganske uanstændigt, om man paa offentlig Foranstaltning holdt Møder, hvor man angreb et Lands Regering, men jeg finder det endnu mere uanstændigt, om man paa offentlig Bekostning foranstaltede Møder, hvor man forsvarede Rege-